

REVERENDIS, NOBILIBVS, SIMVL ET OMNIVM VIRTVTVM GENERE ORNATISSIMIS IN CHRISTO PATRIBVS ET DOMINIS,

Domino Iacobo Dei gratia Abbati insignis Monasterij S. Valrici & Affra: Domino Vuolfgango Andrea Rhem a Kötzt I. V. Doctori celeberrimo, Decano Cathedralis Ecclesiae Beatissimae Mariae Virginis, nec non Collegiatae Ecclesiae S. Mauritij Praeposito Augustano dignissimo.

Omanae eloquentiae Principis M. T. Ciceronis, Reuerendi Patres ac patroni colendi, hoc inter alia quam plurima virtutum genera, illustri sanè ac in omnium ore celebrato admonemur exemplo, quo nondum conuulso statu Reipublicae suae, eundem vsum acceperimus, qui summa mortalium contentione, atq; exulceratis mentibus in Tusculanum sese reciperet, ibiq; in perscrutandis Stoicorum libris (vt ipse de se se affirmat) non tam liberalium artium & latinae eloquentiae formationem, quam morum institutionem spectaret. Plurimum quoq; excitamur assidua exercitatione, de rerum cōtemplatione, vel hominum vita & moribus, adeoq; frequenti omnium Philosophorum cōcertatione, vt abiectis animis ad rerum tum humanarum, tum vel maximè diuinarum studia, quibus ex medio tenebrarum in apertissimam lucem omne veritatis genus producitur, non solùm non reddamur segniores, verùm etiam maiori cura & solitudine, ad earum decus & praestantiam contendamus, vt vel pietate, vel virtute vel deniq; optimarum artium literis probè instructi, Reipublicae statum dignè administrare, Ecclesiamq; Catholicā, (quam pro dolor calamitosam deploramus) erudiendo, consolando, arguendoq; promouere atq; sustinere queamus. Quorum virtutibus & verè eximij & nobilis animi dotibus inflamatus, quas quidem partim ex celebri fama, partim ex praedicatione laudatissimorum hominum & Praeceptorum meorum assidua lectione cognoui, iam verò in hoc iucundo & laudabili Musarum domicilio, non sine magno commodo expertus, saepius mecum sollicitè cogitabam, qua tandem exigua significatione, certoq; meae eruditionis specimine progressus studiorum declararem: Nihil tamen aptius aut gratius fore arbitrabar, quam si aliquas Philosophiae assertiones, ex doctissimis Praeceptorum meorum praedicationibus depromerem. Idq; cum plurimorum meorum comilitonum autoritate, tum obseruandissimorum optimèq; de me meritorum Praeceptorum frequēti adhortatione, & praecipuè Clarissimi Magnifici M. Friderici Martini, Praesidis & pro tempore huius Almae Academiae Ingolstadiensis RECTORIS dignissimi, hanc prouinciam subire omnemq; vituperationem, ac temeritatis famam sustinere statui. Verùm cum animo mecum perpenderem, cui potissimum hasce meas Philosophiae assertiones, & publici certaminis labores dedicarem, nemo sanè vobis Reuerendis ac Amplissimis Patribus magis idoneus occurrebat: Non quòd tantorum virorum Patrocinio dignas iudicem, sed quòd omnes omnium artium studiosos, & maxime Philosophos, summo amore & benevolentia persequamini: atq; ego aliquando quam possum grati animi significationem, tanquam Patronis meis officiosissimis exhibeam. Quare Reuerendi PP. leuidentè hoc & tantis Viris minùs quidem dignū munusculū, ceu perpetuae obseruantiae pignus aequi boniq; consulite, ac ea, qua benevolentia amicissimum, nobilem egregiumq; Virum Dominum Magnum Seytterum, Illustris & Generosi Marci Fuggari & c. Mecoenatis mei plurimum honorandi, Praefectum complecti soletis, eadem humanitate & benevolentia me complexū recipite. Quod si pro vestro consueto in me fauore cognouero, magnus ad vestra pristina erga me studia cumulus accedet, Deus Opt. Max. vos quadiutissimè incolumes conseruet, Ingolstadij 15. die Maij: Anno à nato Christo: 1575.

V. Ampl. Addictiss:

Casparus Finckelius Philosophiae Bacca:

SVMMA TRINITATIS AVXILIANTE GRATIA: ANNVENTI-

BVS, SPECTABILI DECANO, CÆTERISQVE CLARISSIMIS ET EXCELLENTISSIMIS FACULTATIS Philosophicae Professoribus, in Catholica & celeberrima Ingolstadiensi Academia, subsequentes conclusiones defendere conabitur, CASPARVS FINCKELIVS Hindellangensis

Almangauus optimarum artium & Philosophiae Baccalaureus.

EX NATVRALI PHILOSOPHIA.

Cum in tractatione motus frequenter fiat mentio terminorum, à quibus propriè tota ratio motus dependet, nec non plurimae eaq; pulcherrimae extent de ijs disputationes, non temerè factum existimandum est, huiusmodi terminorum doctrinam, scitu dignam, in praesentia tradere.

1. In primis igitur motum indigere termino, palam est, tum ex communi sententia omnium ferè Philosophorum, tum ex ipso Aristotele, qui 6. Physicorum ait, omnem motum necessariò habere aliquos terminos.
2. Secundum eundem hoc 5. Physicorum textu. 7. probabile esse decernimus, huiusmodi motum, nec pluribus nec paucioribus duobus indigere terminis, vno nimirum à quo, altero ad quem.
3. Neminem autem dubitare arbitror, viae Aristotelis esse consentaneū, omnem terminū motū debere esse diuisibilem, ita vt nō simul acquiratur vel perdat, sed successiue fiat.
4. Neg. minus celebris occurrit questio. Vtrum termini motus sint inter se oppositi: Nos nullo obstante aduersariorum argumento, dicimus vnā cum Philosopho in hoc 5. Physicorum omnem mutationem fieri inter contraria opposita.
5. Termini iidem, à quo & ad quem, cum sint inter se contrarij, nullus sanè negauerit, quin etiam illi à se inuicem specie distinguantur.
6. Cum in omni motu sint duo termini, vnus qui abijcitur, alter qui acquiritur, abiectionem illius, & acquisitionem huius, esse vnum numero motum, & Aristotelis & aliorum plurimorum approbatione attestatur.
7. At verò triplex datur vnitas motus, generica, specifica & numeralis: specificam vnitatem motus sumi à termino ad quem, non inficias inus.
8. Quandoquidem ad vnitatem numeralem ipsius motus requiratur, vt sit vnum numero subiectum, vnus numero terminus ad quem, tempusq; sit vnum & continuum, non introductum, idem affirmantes, ad constituendam vnitatem numeralem motus necessariò omnino adhiberi tempus, arbitramur.
9. Sanè secundum ea, quae superius adduximus, facile quis animaduertet, non absurdū fore, motui aduersari & motui et quietem, hūc quidē vt contrariū, hūc autē vt priuatiuē.
10. Et licet probabilis videatur antiquorum sententia, asserentium realem motum ad quem differentia, verior tamē est cōmunis & hodie ab omnibus approbata sententia, quòd motus re idem sit cum eo, quod per motum acquiritur, & ratione duntaxat differat.
11. Nam in quolibet motu duo sunt consideranda, vnum tanquam materiale, quod est ipsa qualitas, alterum quasi formale, quod est continuò fieri & fluere, ac continenter ab imperfecto ad perfectum tendere.

EX RATIONALI PHILOSOPHIA.

1. Naturalis quaedam tendentia seu inclinatio in hac mundi machina omnibus rebus insita cernitur, vt principio, in quo est vltima sua perfectio, coniungantur.
2. Huiusmodi principium hominis, in quantum est naturale, intellectualis, est ipsa prima substantia separata Deus Optimus Maximus, cui mortales non possunt vniri, nisi intellectuali cognitione, qua naturaliter eum intelligere & scire desiderant.
3. Vnde euidenter apparet Peripateticorum principis Aristotelis grauisima autoritas, cum dicit: Omnes homines natura scire desiderant. Vbi sane ostendere conatur, intellectum nostrum esse in pura potentia ad scientiā, nec perfici, nisi per receptionē scientiae.
4. Aristoteles in initio primi libri posteriorum ἀναλυτικῶν πρῶτον scire naturam sic describit. Scire autem arbitramur vnumquodq; simpliciter, sed non sophistico modo, qui secundum accidens est, cum causam arbitramur cognoscere, propter quam res est, & non contingit hoc aliter se habere.
5. Verùm licet sciendi instrumenta varij varia constituent: nos tamen simul cum Philosophorum ornamento Aristotele primo Metaphys. textu 48. minime dubitamus asserere, omnem doctrinam ac disciplinam, aut per demonstrationem, aut per definitionem fieri, per quā immediatè scimus & per se.
6. Causa rei aut sunt intrinsecæ, per quas res habet esse, aut sunt causae, per quas res habet sua accidentia, modò per definitionem rei, essentiam, per causas, ex quibus constat, cognoscimus, demonstratio verò rem per causas accidentium explicat.
7. Cum omne quod scitur, sit vel simplex vel compositum, hoc est, res scitur vel per se vel aliquid inesse rei, simplex illa perfectè cognosci non potest, nisi per definitionem.
8. Neg. est quòd quis arbitretur, Aristotelem nobis esse contrarium, dum in primo Rhetoricorum cap. 2. inquit, omne quod credimus, aut per inductionem aut per syllogismū credimus, cum ibi Philosophus sumat credere non simpliciter, sed per discursum.
9. Perfectio entis realis secundum nos, vt illam cognoscamus perfectè, eget ente rationis, cognitio autem perfecta rei & ipsius intellectus, pendet à demonstratione & definitione, quae quin sint entia rationis, nulli dubitandum est.
10. Restè in omni demonstratione tria constitui possunt, res, quae demonstratur, discursus mentis, atq; effectiones quaedam seu entia rationis, quae exultāt ex rebus, quae demonstrantur, pro vt ab intellectu comprehenduntur.
11. Quoniam maximè eum scire dicimus, qui quidnam sit percipit, vt inquit Aristoteles 3. Metaphys. textu 3. definitio verò rei substantiam indicat, hanc demonstratione, quae accidentium est, longè nobiliorem esse, fateri quenquam arbitramur.

Disputabuntur haec Theses (fortitante Deo) die 15. Maij hora & loco consuetis.

INGOLSTADII EX OFFICINA DAVIDIS SARTORII.

